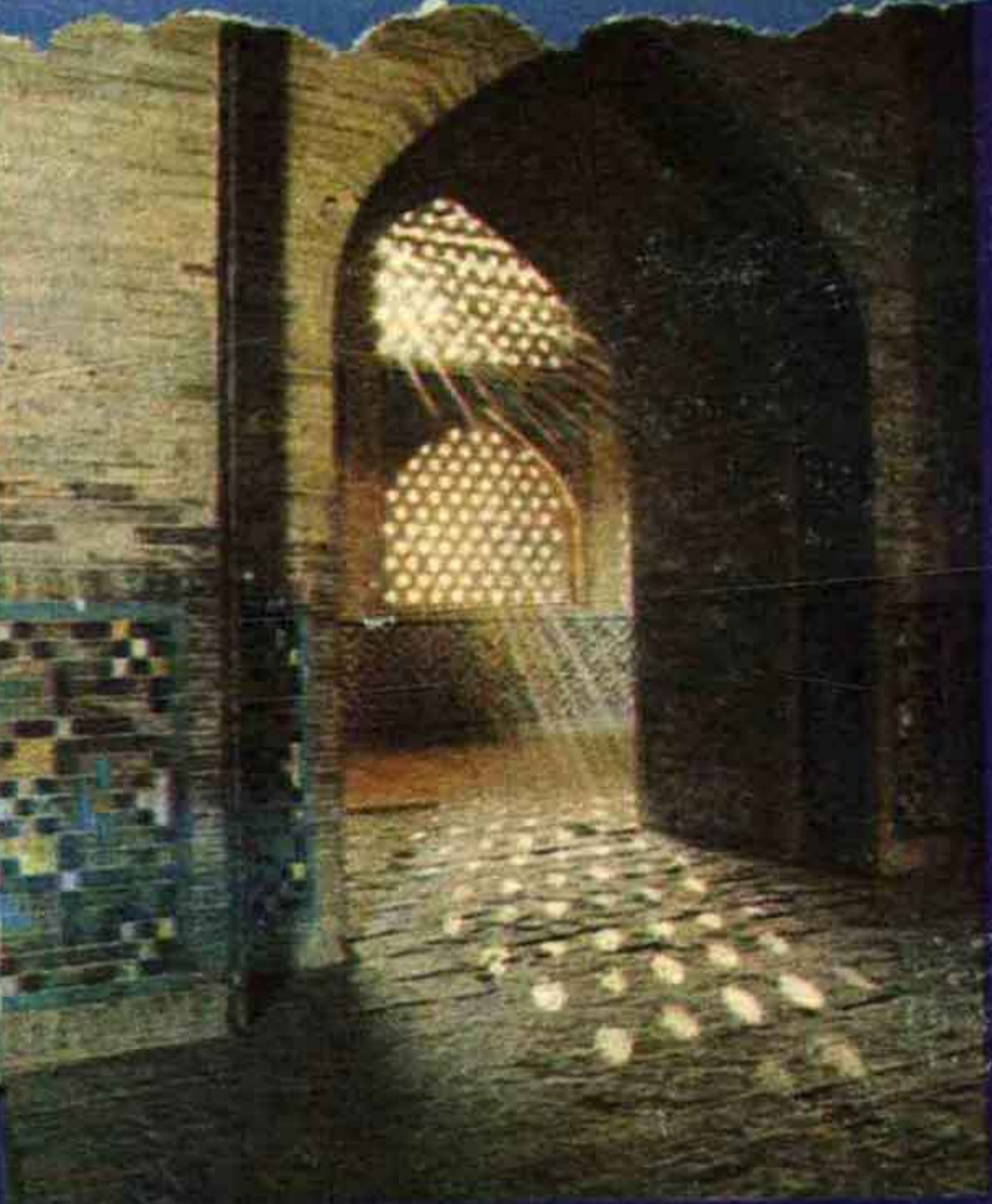

نشانی از عشق

نماز از دیدگاه امام زمان (عج)

نشانی از عشق

نماز

از دیدگاه

امام عصر (عج)

عباسعلی الماسی زفره‌ای

شناسنامه

نویسنده: عباسعلی الماسی زفره‌ای

ناشر: نشر روح

قم - خیابان ارم

حروفچینی و صفحه‌آرایی: مؤسسه فرهنگی هنری سبا

چاپ: چاپخانه دانش

لیتوگرافی:

تیراژ: ۵۰۰۰ جلد، جیبی

تاریخ انتشار: بهار ۷۶، نوبت اول

طرح جلد: کاظم مقدم ص.پ ۴۵۶

حق چاپ محفوظ و مخصوص ناشر است

فهرست مطالب

۸	تقدیم
۱۱	مقدمه
۱۵	بخش اول:
۱۷	حکومت امام مهدی <small>علیه السلام</small> و نقش آن در احیای نماز
۱۹	چند نکته قابل توجه
۲۲	نماز جماعت به امامت حضرت مهدی <small>علیه السلام</small>
۲۵	عیسی (ع) مؤذن حضرت بقیه الله (عج)

- بخش دوم: ۲۷
- حضرت مهدی (عج) نمازگزار حقیقی ۲۹
- سلام بر مهدی علیه السلام ۳۰
- نمازگزاران امام زمان علیه السلام در مسجد صعصعة بن صوحان ۳۳
- اشاره‌ای به قنوت امام زمان علیه السلام ۳۷
- اشاره‌ای به رکوع و سجود امام زمان علیه السلام ۳۹
- فراز آخر ۴۱
- بخش سوم: ۴۳
- تأکید امام عصر علیه السلام بر نماز اول وقت ۴۵
- دو حکایت ۴۶
- راننده‌ای که متعهد شد نمازش را اول وقت بخواند ۴۶
- عمل به تعهد اقامه نماز اول وقت ۵۲
- گفتاری از امام مهدی علیه السلام درباره تأخیر وقت نماز ۵۷

- بخش چهارم: ۵۹
- مسائلی پیرامون نماز، از حضرت مهدی علیه السلام ۶۱
- در مورد مسح پاها در وضو ۶۱
- درباره کسی که نماز ظهر را دو رکعتی بخواند ۶۲
- درباره لباس نمازگزار ۶۳
- درباره مکان نمازگزار ۶۶
- فضیلت خواندن سوره‌های توحید و قدر در نماز ۶۸
- در مورد سجده ۶۹
- در مورد تکبیر پس از تشهد اول ۷۲
- نماز جماعت ۷۳
- قنوت ۷۴
- مسائل متفرقه درباره نماز ۷۵
- تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام ۷۶
- فرمایشاتی از امام زمان (عج) به آیتا... مرعشی نوری ۷۷

بخش پنجم: ۸۱

نماز امام زمان علیه السلام ۸۴

راهی برای استجابت دعا ۸۶

نماز امام زمان علیه السلام با بیانی ساده ۹۱

قال المهدى عليه السلام

مَا زَغَمَ أَنْفَ الشَّيْطَانِ بِشَيْءٍ أَفْضَلَ مِنْ الصَّلَاةِ فَصَلَّاهَا وَ

أَزْغَمَ الشَّيْطَانُ أَنْفَهُ (١)

امام مهدى عليه السلام فرمود:

هیچ چیز همانند نماز، پوزۀ شیطان را به خاک

نمی‌مالد؛ پس نماز بگزار و بینی ابلیس را به خاک بمال.

١- بحار الانوار، ج ٥٣، ص ١٨٢. کمال الدین ج ٢، ص ٥٢.

تقدیم

به پیشگاه با عظمت ولیة الله العظمی و حجّة الله الکبری،
امّ الائمة النجباء - سلام الله علیها - .

هم او که اصل رحمت، منشاء رأفت، سرچشمه
محبت، محور عصمت و مدافع حقیقی حریم ولایت و
امامت بود.

و تقدیم به فرزند رشیدش حضرت بقیة الله الاعظم
حجّة بن الحسن العسکری صلواة الله و سلامه علیه و علی
آبائه الطاهرین.

به امید دیدار جمال تابناکش، و درک ظهور و
فرجش، و ملازمت رکابش، در راه تحقق بخشیدن به
قسط و عدل در سراسر گیتی و اصلاح جهان و جهانیان.

به امید آن روز که؛ پایان رسیدن دوران جانسوز و
غم‌بار غیبتش، تمامی واجبات و سنتهای الهی (به
خصوص نماز) در عالم هستی جامهٔ عمل بپوشد و حق
آنها اداء گردد.

انشاءالله

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
الْحَمْدُ لِلَّهِ رَبِّ الْعَالَمِينَ وَ صَلَّى اللَّهُ
عَلَى سَيِّدِنَا وَ نَبِيِّنَا أَبِي الْقَاسِمِ
مُحَمَّدٍ ﷺ وَ عَلَى أَهْلِ بَيْتِهِ الطَّيِّبِينَ
الطَّاهِرِينَ الْمُعْصُومِينَ لِأَسْمَا
مَوْلَانَا بِقِيَّةِ اللَّهِ فِي الْأَرْضِينَ «عَجَّلَ اللَّهُ
تَعَالَى فَرَجَهُ» وَ لَعْنَهُ اللَّهُ عَلَى أَعْدَائِهِمْ
اجْمَعِينَ مِنْ الْآنَ إِلَى قِيَامِ يَوْمِ الدِّينِ.

مقدمه

نماز، به یاد خدا بودن است و دل از هر چه غیر اوست بریدن.

نماز، غرق شدن است در اقیانوس ناپیدا کرانه عبودیت و پاک گردیدن از آلودگی‌ها و رها شدن از فحشا و منکرات.

پارسایان و پرهیزکاران به واسطه آن، مقرب درگاه الهی و محبوب ملائکه می‌شوند. و با قدم گذاشتن در مسیر هدایت به نور معرفتش، دل و جان خویش را نوازش می‌دهند. و از طرف خداوند، مشمول الطاف و عنایات بی‌شمار می‌گردند؛ که از جمله آنها است:

«الطاف و عنایات، برکت در روزی، و آسایش تن.»

اولین عمل مورد سؤال در قیامت و میزان برای قبول یا رد شدن دیگر اعمال، «نماز» است. نماز ناخوشی شیطان و اسلحه‌ای علیه کافر است. و موجبات

استجابت دعا را برای صاحب خود به ارمغان می آورد. و این نماز گزارانند که از آن برای دنیا و آخرت خویش توشه بر می گیرند؛ و میان خود و فرشته مرگ، شفیع قرار می دهند. و برای تنهایی خود در دل قبر، انیس و مونس بر می گزینند؛ و با آن، آرامگاه ابدیشان را فرش می کنند. «نماز گزاران»، مشمول رحمت پروردگار و نجات یافتگان از عقوبتها و بلاهای روز واپسین اند. و به برکت آن، به دور از تیررس شعله های سوزان دوزخ، از پل صراط می گذرند و داخل در جناتی می شوند که خداوند برای آنان مهیا ساخته است. «نماز گزاران حقیقی»، سینه سوختگان از فراق حبیب اند، که سرمست از عبادت او بر سجاده محبت، نماز عشق می گزارند.

ای عزیز! جز «آل الله»^(۱) کدامین کس یا گروه را می شناسی، که به هنگام نماز و راز و نیاز، جز خدا هر

۱- رسول اعظم و خاندان مطهر او - صلوات الله علیهم -

چه هست را فراموش کنند و رنگ و رویشان متغیّر گردد. که اگر بخواهیم در این باره مطلب انباشته کنیم، حق آنان را ادا نتوانیم کرد.

کم نیست کتب و مقالاتی که توسط علمای بزرگوار اسلام و نویسندگان متعدد به رشته تحریر درآمده؛ و نماز را از جوانب مختلف با استفاده از آیات نورانی قرآن مجید و فرمایشات ارزشمند و دُرریار اهل بیت نور - صلوة الله علیهم - مورد بحث و بررسی قرار داده‌اند. (جزاهم الله خیرالجزاء).

آنچه مرا به نگارش این نوشتار واداشت، توجّه این نکته بود که نماز از دیدگاه امام عصر - علیه آلاف التحیّه والثناء - که احیاگر حقیقی نماز و فرهنگ آن است، کمتر مورد توجّه قرار گرفته است. لذا در پرتو عنایت‌های الهی و توجهات خاصه حضرت بقیة الله الاعظم - ارواحنا فداء -، موفق شدم تا نوشته حاضر را تحقیق و تألیف نمایم. و در ضمن آن، بعضی از نکات را که تا

حدودی به موضوع بحث مربوط می شود، متذکر شوم. امید آن دارم که زحمات ناچیزم، در این نوشتار مورد توجه ذات اقدس باری تعالی و بندگان صالح برگزیده اش، خاصه حضرت حجة بن الحسن العسكري علیه السلام قرار گیرد؛ و مورد استفاده تمامی اقشار جامعه، به ویژه جوانان عزیز قرار گیرد. انشاءالله.

مشهد مقدس^(۱) - ۱۳/۵/۱۳۷۵ ه.ش.

۱۷ ربیع الاول ۱۴۱۷ ه.ق.

عباس علی الماسی زفره‌ای

۱- نگارش صفحات پایانی این نوشته، مصادف شده است با شب میلاد سراسر سعادت حضرت ختمی مرتبت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و سلم و فرزند بزرگوارش حضرت جعفر بن محمد الصادق علیه السلام که توفیق یارم شد تا این ایام را در مشهد مقدس به سر برم، و به زیارت امام هشتم، حضرت علی بن موسی الرضا علیه السلام پردازم. و تقارن این مناسبت با شکوه و ارزشمند را به فال نیک می گیرم.

بخش اول:

۱- حکومت جهانی حضرت مهدی (عج) و نقش آن در

احیای نماز و فرهنگ انسان ساز آن

۲- چند نکته قابل توجه

۳- نماز جماعت به امام حضرت مهدی (عج)

۴- عیسی علیه السلام، اذان گوی حضرت بقیة الله (عج)

قال الله تبارك وتعالى:

«الَّذِينَ إِنْ مَكَّنَّاهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ...»^(۱).

« (آنان که خدا را یاری می‌کنند) کسانی هستند

که اگر در روی زمین به آنان اقتدار و تمکن دهیم،

نماز را به پای می‌دارند.»

قال الباقر عليه السلام:

«هذه الآية لآل محمد عليهم السلام: المهدي واصحابه»^(۲).

«این آیه درباره آل محمد عليهم السلام که مهدی،

عجل الله تعالی فرجه و اصحاب او (هستند) نازل شده

است.»

۲- بحار الانوار، ج ۵۱، ص ۴۷.

۱- سوره حج، آیه ۴۱.

حکومت امام مهدی (عج) و نقش آن در احیای نماز

در «دعای ندبه» (که خواندن آن در روزهای عید فطر، عید قربان، عید غدیر و جمعه مستحب است،) می خوانیم: «**أَيْنَ الْمُدَّخَرِ لِتَجْدِيدِ الْفَرَائِضِ وَ السُّنَنِ**»
« کجاست آن ذخیره شده‌ای که احیاگر واجبات و سنتهای دین است. »

در این فراز شریف از دعای مبارک «ندبه»، از مولایمان حضرت ولی عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - به عنوان کسی که فرائض و سنن را تجدید و احیا می کند یاد شده است. و بی شک یکی از

واجبات و سنن الهی «نماز» است. و تنها کسانی به اقامه و برپایی آن می پردازند که در زمرة مؤمنان صالح باشند. زیرا بر پا داشتن نماز، نخستین ثمره و نشانه حکومت صالحان است (۱).

می فرماید: «الَّذِينَ أَنْ مَكَانَهُمْ فِي الْأَرْضِ أَقَامُوا الصَّلَاةَ...» (۲) «(آنان که خدا را یاری می کنند) کسانی هستند که اگر در روی زمین به آنان اقتدار و تمکن دهیم، نماز به پای دارند».

امام محمد باقر علیه السلام در تفسیر این آیه شریفه می فرمایند: «این آیه درباره آل محمد صلوات الله علیهم که مهدی علیه السلام و اصحاب او (هستند) نازل شده است».

امام پنجم علیه السلام در ادامه می فرمایند: «خداوند مشرقها و مغربهای زمین را به تصرف آنان در می آورد، و

۱- فرازی از پیام مقام معظم رهبری، بمناسبت مجمع اقامه نماز، ۷۰/۷/۱۶.

۲- سوره حج، آیه ۴۱.

دین (اسلام را) آشکار (و بر تمامی دینها غالب) می سازد. و خداوند به وسیله او و یارانش، باطل و بدعتها را از بین می برد؛ همچنانکه سفیهان، حق را میرانده باشند، تا جایی که اثری از ظلم دیده نشود...»^(۱).

چند نکته قابل توجه

با توجه به آن آیه شریفه و فرمایش امام باقر علیه السلام، در می یابیم که:

○ خداوند متعال، حضرت مهدی (عج) و یاران او

---

۱ - عن الباقر علیه السلام هذه آياته لآل محمد صلوات الله وسلامه المهدي واصحابه يملكهم الله مشارق الارض و مغاربها، و يظهر الدين، و يميث الله عز وجل به و باصحابه - الباطل و البدع، كما اقامت السفهة الحق - حتى لا يرى اثر من الظلم...» مكيال المكارم، ج ۲، ص ۲۷۵؛ بحالانوار، ۵۱، ص ۴۷.

رادر روی زمین اقتدار و تمکّن می‌بخشد، تا آنجا که مشرقها و مغربهای زمین به تصرف آنان در می‌آید؛ و به برکت آنان اسلام بر تمامی دینها غالب می‌گردد، و باطل و بدعتها نیز از بین می‌رود.

○ در دوران حکومت جهانی امام زمان علیه السلام و یارانش، قبل از هر کاری به اقامه و برپایی «نماز» می‌پردازند؛ و آنگاه نوبت به زکات، امر به معروف و نهی از منکر و دیگر واجبات و فرائض و مستحبات و سنتهای دینی می‌رسد.

○ نمازی که موکول به «تمکّن فی الارض» شده، نمازی است که در مقام طبیعی و جایگاه حقیقی خودش قرار گیرد؛ و در تمامی بخشهای حیات انسان حضور داشته باشد و بر تمامی ارکان زندگی پرتو بیفکند و انسان را اصلاح کند.

نمازی که خداوند اقامه کنندگان آن را حضرت

مهدی علیه السلام و یارانش معرفی کرده، نمازی است که به عنوان یکی از ستونهای دین در جامعه بر پا داشته شود و همه کس با رازها و اشاره‌های آن آشنا، و از برکات آن برخوردار می‌گردد. درخشش معنویت، و صفای فکر الهی، همه آفاق جامعه را روشن و مصفا می‌کند؛ و تن‌ها و جانها با هم به نماز می‌شتابند^(۱).

لذا وقتی وجود مبارک امام عصر علیه السلام قیام می‌کند، و حکومت جهانی خود را تشکیل دهد و به اقامه آن حقیقت بخشد، و بر شکوه و عظمت آن بیافزاید؛ تا آنجا که نمازهای واجب در آن دوران با شکوه (غالباً)، و به جماعت خوانده می‌شود.

در بیشتر روایاتی که بیانگر این موضوع است، به چهره شاخص و با عظمتی برمی‌خوریم، که پیامبران

۱- گزیده‌ای از پیام مقام معظم رهبری، به مناسبت اولین مجمع اقامه نماز

اولوالعزم، (که پایگاه وحی الهی و دارای مقام عصمت‌اند) بوده و با آن همه عظمتش پشت سر حضرت حجة بن الحسن العسکری علیه السلام به نماز ایستاده و آن حضرت را به عنوان امام جماعت بر خویش مقدم می‌دارد. او حضرت عیسی بن مریم - علی نبینا و آله و علیه السلام - است.

مهدی است آن که وقت نماز جماعتش

عیسی بصد نیاز به او اقتدا کند

نماز جماعت به امامت حضرت مهدی (عج)

از مجموع احادیث و روایاتی که به بررسی این موضوع پرداخته، استفاده می‌شود که حضرت مهدی علیه السلام وقتی به هنگام قیام، وارد قدس می‌گردد، برای نابود کردن سپاه سفیانی، از قدس خارج می‌شود و

پس از نابود کردن آنها، دوباره با تمام یارانش به سرزمین قدس می آید، و بنابه فرموده حضرت امام صادق علیه السلام، چند روزی با مردم نماز می خواند، چون روز جمعه فرا رسد و نماز به پا داشته شود. عیسی علیه السلام با هفتاد هزار فرشته، (در حالی که عمامه سبزی به سر دارد و شمشیرش را حمایل کرده)، سلاحی به دست گرفته، بر فراز اسبی فرود می آید. منادی ندا می کند:

«ای گروه مسلمانان! حق آمد و باطل نابود شد»^(۱).

پس مهدی علیه السلام متوجه می شود که عیسی در قدس، (در نزدیکی مناره سفید، در حالیکه دستهای خود را بر

۱- قال الصادق علیه السلام : «... یعودُ القُدسُ وَ یُصلیٰ بِالنَّاسِ إِمَامًا، حَتَّىٰ إِذَا كَانَ یَوْمُ الجُمُعَةِ، وَ أُقِیْمَتِ الصَّلَاةُ، یَنْزِلُ - یَعْنِی عِیْسَى علیه السلام وَ مَعَهُ أَلْفًا مِنَ المَلَائِكَةِ، وَ هُوَ بِعِمَامَةٍ خَضْرَاءٍ مُتَقَلِّدٌ بِسَیْفٍ، عَلٰی فَرَسٍ وَ بِيَدِهِ حَرْبَةٌ. فَإِذَا أَنْزَلَ إِلَى الْأَرْضِ نَادَى مُنَادٍ يَا مَعْشَرَ الْمُسْلِمِينَ جَاءَ الْحَقُّ وَ زَهَقَ الْبَاطِلُ!» روزگار رهایی، ج ۱، ص ۵۵۶.

بالهای دو فرشته نهاده و آب از موهایش می چکد،
 فرود آمده است؛ به او می فرماید:

« جلو بایست و با مردم نماز بخوان.»

عیسی علیه السلام در جواب می گوید:

«نماز برای تو اقامه شده است» پس (در این هنگام

است که حضرت بقیه الله الأعظم ارواحنا فداه به عنوان

امام جماعت جلو می ایستد و) عیسی علیه السلام پشت سر او

نماز می خواند و با او بیعت می کند و می گوید:

«من به عنوان وزیر و معاون برانگیخته شده‌ام، نه به

عنوان امیر و امام^(۱)».

۱- عَنْ رَسُولِ اللَّهِ صَلَّى اللَّهُ عَلَيْهِ وَسَلَّمَ : ... فَبَلَّغْتُ الْمَهْدِيَّ وَ قَدْ نَزَلَ عَيْسَى عِنْدَ الْمَنَارَةِ

الْبَيْضَاءِ فِي الْقُدْسِ، وَاضِعًا كَفِّهِ عَلَى أَجْنِحَةِ مَلَكَيْنِ، كَأَنَّمَا يَقَطُرُ مِنْ شَعْرِهِ

الْمَاءُ فَيَقُولُ الْمَهْدِيُّ: تَقَدَّمَ صَلَّى بِالنَّاسِ فَيَقُولُ: إِنَّمَا أُقِيمَتِ الصَّلَاةُ لَكَ،

فَيَصَلِّي عَيْسَى عَلَيْهِ السَّلَامُ خَلْفَهُ وَ يُبَايِعُهُ وَيَقُولُ: إِنَّمَا بُعِثْتُ وَزِيْرًا، وَلَمْ أُبْعَثْ أَمِيْرًا!»

عیسی (ع) مؤذن حضرت بقیه الله (عج)

حضرت علی علیه السلام می فرماید:

«چون روز جمعه شود و نماز بر پا گردد، عیسی بن مریم علیه السلام در آن ساعت از آسمان فرود آید، (به هنگام نزول دو جامه سرخ بر تن او خواهد بود و از سر او قطره‌های عرق چون روغن خواهد ریخت. او مردی زیبا و خوش اندام است، و شبیه‌ترین مردم به حضرت ابراهیم علیه السلام است). و به سوی مهدی علیه السلام می آید و با او مصافحه می‌کند و به او نوید پیروزی می‌دهد. در آن هنگام است که حضرت مهدی علیه السلام به او می‌گوید:

«ای روح الله! جلو بایست و با مردم نماز بخوان.»

عیسی علیه السلام عرض می‌کند:

«ای فرزند پیامبر! نماز برای تو برپا شده است.»

(کنایه از این که شما باید جلو بایستید تا ما به شما اقتدا کنیم).

آنگاه حضرت عیسی علیه السلام اذان می گوید، و پشت سر مهدی - عجل الله تعالی فرجه الشریف - نماز می خواند (۱).

۱... «إِذَا كَانَ يَوْمُ الْجُمُعَةِ وَ قَدْ أَقِمْتَ الصَّلَاةَ يَنْزِلُ عِيسَى بْنُ مَرْيَمَ تِلْكَ السَّاعَةَ مِنَ السَّمَاءِ وَ عَلَيْهِ ثَوْبَانِ أَحْمَرَانِ، كَأَنَّمَا يَقَطُرُ مِنْ رَأْسِهِ الدَّهْنُ وَ هُوَ رَجُلٌ صَبِيحُ الْمَنْظَرِ وَ الْوَجْهِ، أَشْبَهُ الْخَلْقِ بِإِبْرَاهِيمَ، فَيَأْتِي الْمَهْدِيَّ وَ يُصَافِحُهُ يُبَشِّرُهُ بِالنَّصْرِ فَعِنْدَ ذَلِكَ يَقُولُ لَهُ الْمَهْدِيُّ: «تَقَدَّمَ يَا رُوحَ اللَّهِ! وَ صَلَّى بِالنَّاسِ» فَيَقُولُ عِيسَى «بَلِ الصَّلَاةُ لَكَ يَا بَنَ رَسُولِ اللَّهِ» فَعِنْدَ ذَلِكَ يُرَوِّدُنَّ عِيسَى وَ يُصَلِّي خَلْفَ الْمَهْدِيِّ» روزگار رهایی، ص ۵۵۴.

بخش دوم:

حضرت مهدی علیه السلام نماز گزار حقیقی

- سلام بر مهدی علیه السلام زمانی که نماز می خواند.

- نماز خواندن حضرت مهدی علیه السلام بر پیکر پاک پدر

بزرگوارش امام حسن عسکری علیه السلام.

- نماز خواندن حضرت بقیة الله الأعظم علیه السلام در مسجد

«صعصعة بن صوحان»

- اشاره‌ای به قنوت امام زمان علیه السلام.

- اشاره‌ای به رکوع و سجود امام زمان علیه السلام.

- تهلیل، تکبیر، حمد و استغفار توسط امام زمان علیه السلام.

فراز آخر

قال الكاظم عليه السلام:

«بِأَبِي مَنْ لَيْلُهُ يَزْعَى النُّجُومَ سَاجِدًا وَ
زَاكِعًا» (۱)

امام کاظم عليه السلام می فرماید: پدرم به قربان
آنکه شبش را با مراقبت ستارگان، در حال
رکوع و سجود به سر می برد.

حضرت مهدی (عج) نمازگزار حقیقی

بی شک در عالم وجود، بهترین بندگان خدا، انبیا و اوصیا علیهم السلام هستند؛ که به عنوان حجت‌های الهی، زمین و اهل آن را از نابودی و تباهی نگاه می‌دارند، و چون دارای مقام والای علم، آگاهی و بینش منحصر به فرد خود هستند، در زمینه عبادت هم، (به خصوص نماز)، برترین عبادت‌کنندگان و (افضل نمازگزاران) به شمار می‌روند. و اینجاست که خاتم انبیا حضرت محمد بن عبدالله صلی الله علیه و آله و سلم و اهل بیت آن حضرت علیهم السلام به خصوص حضرت حجة بن الحسن - ارواحنا فداه - را باید نمازگزار حقیقی بدانیم.

سلام بر مهدی (عج)

آنگاه که نماز می خواند.

در زیارت «آل یاسین»^(۱) که از ناحیه مقدسه حضرت حجة بن الحسن العسگری علیه السلام نقل شده است، عباراتی نورانی وجود دارد که هر شیعه با خواندن آنها، علاوه بر این که بر مولای خود حضرت مهدی علیه السلام عرض سلام می کند، این نکته را نیز متذکر می شود که بعضی از سلام کردنها، در بعضی از اوقات، با سلام کردنهای دیگر فرق می کند. زیرا با هر بار سلام کردن معرفتش نیز بیشتر می شود. و با بُعدی دیگر از ابعاد شخصیت والای امام زمان علیه السلام آشنا می شود.

در فرازی از آن زیارت شریف می خوانیم:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصَلِّي وَ تَفْتُتُ».

۱ - مفاتیح الجنان، قسمت دعاها و زیارت‌های مربوط به حضرت

حجة بن الحسن علیه السلام، و صحیفة المهدی، ص ۳۷.

«سلام بر تو، زمانی که نماز می خوانی و آنگاه که در قنوت، مشغول نیایش با خدا هستی».

در این فراز ابتدا به حضرت مهدی علیه السلام سلام می دهیم؛ سلامی که اختصاص به اوقات نماز خواندن آن وجود مبارک دارد. اوقاتی که بهترین و برترین بندگان خدا در عالم وجود، با فضیلت ترین فرائض را بر پا می دارند و کم نبوده و نیستند نیک بختانی که آن حضرت را در حال خواندن نماز، زیارت کرده اند. و بهترین دلیل بر این مطلب، بعضی از جریانات و حکایات تشریف به حضور آن حضرت است؛ که در آنها یک جا یا به طور پراکنده، به نماز خواندن آن حضرت اشاره شده است. در اینجا به دو نمونه از آنها اشاره می شود:

نماز خواندن حضرت بر پیکر پاک پدر بزرگوارش

امام حسن عسکری علیه السلام.

از «ابوالادیان» نقل شده که: «... بعد از شهادت امام

عسکری علیه السلام، وقتی در برابر جنازه کفن شده آن حضرت قرار گرفتیم، جعفر (کذاب - بردار امام عسکری علیه السلام) پیش آمد تا نماز بخواند، همین که آماده تکبیر شد، کودکی (که صورت گندمگون و موی سرش به هم پیچیده و بین دندانهایش گشاده بود)، پیش آمد و ردای جعفر را گرفت و کشید، گفت: «تَأَخَّرَ يَا عَمَّ! فَإِنَّا أَحَقُّ بِالصَّلَاةِ عَلَى أَبِي».

«ای عموا! به عقب برگرد، من به نماز خواندن بر جنازه پدرم سزاوارترم».

جعفر به کنار رفت، در حالی که چهره‌اش تغییر کرده و غبارگون شده بود. کودک (که وجود مبارک حجة بن الحسن العسکری علیه السلام بود) جلو آمد نماز خواند...»^(۱).

نمازگزاران امام زمان علیه السلام در مسجد صعصعة بن صوحان

مرحوم سید طاووس رضی الله عنه ^(۱) از محمد بن ابی الرواد
رواسی نقل کرده، که گفت:

روزی در محضر محمد بن جعفر دهقان (روغن
فروش) راهی مسجد سهله بودیم، که محمد بن جعفر
گفت: ما را ببر به مسجد «صعصعة بن صوحان»، چون آن
مسجد مبارکی است و امیر مؤمنان علیه السلام در آنجا
نمازگزارده و ائمه هدی علیهم السلام قدمهای شریف خود را در
آنجا گذاشته اند.

سوی آن مسجد روان شده، و آنجا نماز گزاردیم. در
حال نماز بودیم که دیدیم، مردی از شتر پایین آمد و
ساقهای شترش را عقال کرد؛ آنگاه داخل مسجد شد و
آغاز به اقامه نماز کرد. نمازش به طول انجامید. و پس از

نماز، دستهایش را بلند کرد و این دعا را خواند:

«اللَّهُمَّ يَا ذَا مَنْ السَّابِقَةَ...»

پس از دعا برخاست و نزد شترش رفت، و سوار شد.

محمد بن جعفر دهان خطاب به من گفت:

«برنمی خیزی تا نزد او برویم و سؤال کنیم که کیست؟»

برخاسته، نزد او رفتیم و گفتیم: «تو را به خداوند

قسم می دهیم، که به ما بفرمایی تو کیستی؟»

فرمود: «مرا کی پنداشتید؟»

دهان گفت: «گمان کردم تو خضری!»

سپس رو به من کرد و فرمود: «تو هم چنین گمان

کردی!».

گفتم: «من هم گمان کردم که تو خضری.»

فرمود: «والله من کسی هستم که خضر به او و

دیدنش محتاج است. باز گردید؛ منم، امام زمان

شما» (۱).

اشاره‌ای به قنوت امام زمان (عج)

همانطور که پیشتر اشاره شد، در زیارت آل یاسین

می‌گوییم:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ جِئْنَا بِصَلَاتِكَ وَ تَقَنُّتُ»

«سلام بر تو، آنگاه که نماز می‌خوانی، و در حال

قنوت و نیایش با خدا هستی.»

قنوت حضرت، که در این فراز زیارت آل یاسین به

آن اشاره شده، خود بحثی جداگانه لازم دارد که این جا

فقط به ذکر یک روایت اکتفا می‌شود:

سید اجل، علی بن طاووس رحمته الله کتاب «مهج

الدعوات، از امام زمان علیه السلام نقل کرده‌اند که آن حضرت

در قنوت نماز می‌خواندند:

اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَ آلِ مُحَمَّدٍ أَكْرَمِ

أَوْلِيَانِكَ بِأَنْجَازِ وَ عِدِّكَ وَ بَلِّغْهُمْ دَرَكَ مَا

يَأْمَلُونَهُ مِنْ نَصْرِكَ وَانْكَفَ عَنْهُمْ بِأَسْ مَنْ
 نَصَبَ الْخِلَافَ عَلَيْكَ وَ تَمَرَدَ بِمَنْعِكَ عَلَي
 رُكُوبِ مُخَالَفَتِكَ وَ اسْتِعَانِ بِرَفْدِكَ عَلَي قَلِّ
 حَدِّكَ وَ قَصْدِ لِكَيْدِكَ بِأَيْدِكَ وَ وَسَعْتَهُ جِلْمًا
 لَتَأْخُذَهُ عَلَي جَهْرَةٍ أَوْ تَسْتَأْصِلُهُ عَلَي غَرَّةٍ
 فَإِنَّكَ اللَّهُمَّ قُلْتَ وَ قَوْلِكَ الْحَقُّ «حَتَّى
 إِذَا أَخَذَتِ الْأَرْضُ زُخْرُفَهَا وَ أَزْيَنْتَ وَ ظَنَّ
 أَهْلُهَا أَنَّهُمْ قَادِرُونَ عَلَيْهَا أَتَيْهَا أَمْرُنَا لَيْلًا أَوْ
 نَهَارًا فَجَعَلْنَاهَا حَصِيدًا»

كَأَنَّ لَمْ بِالْأَمْسِ كَذَلِكَ تُفْصِلُ الْآيَاتِ
 لِقَوْمٍ يَتَفَكَّرُونَ وَ قُلْتَ: «فَلَمَّا أَسْفَوْنَا انْتَقَمْنَا
 مِنْهُمْ» وَ إِنَّ الْغَايَةَ عِنْدَنَا قَدْ تَنَاهَتْ وَ إِنَّا
 لِعَظِيمِكُمْ غَاصِبُونَ وَ إِنَّا عَلَي نَصْرِ الْحَقِّ
 مُتَعَاصِبُونَ وَ إِلَى وَرُودِ أَمْرِكَ مُشْتَاقُونَ وَ

لِيَنْجِزَ وَ عِدِكَ مُرْتَقِيُونَ وَ لِحُلُولِ وَ عِيدِكَ
بِأَعْدَائِكَ مُتَوَقِّعُونَ

اللَّهُمَّ فَأَذِّنْ بِذَلِكَ وَ افْتَحْ طُرُقَاتِهِ وَ سَهِّلْ
خُرُوجَهُ وَ طَأْ مَسَالِكَهُ وَ اشْرِعْ شَرَائِعَهُ وَ أَيِّدْ
جُنُودَهُ وَ أَعْوَانَهُ وَ بَايِزْ بِأَسْكَ الْقَوْمِ
الظَّالِمِينَ وَ ابْسُطْ سَيْفَ نِقْمَتِكَ عَلَى
أَعْدَائِكَ الْمُعَانِدِينَ وَ خُذْ بِالنَّارِ إِنَّكَ جَوَادٌ
مَكَارٌ» (۱)

«خدایا! بر محمد و آل محمد درود فرست و اولیائت را با وفا کردن به وعده‌ات گرامی بدار، آنها را با آنچه از یاریت امید دارند برسان، و زیان کسانی را که بر خلاف تو برخیزند از ایشان دور گردان، و اذیت کسانی را که بر ممنوعیت ارتکاب مخالفت سرکشی نموده و با

کمک عنایات و نعمتهای تو در صدد از هم گسیختن حد تو بر آمده و با همان نعمتهای تو قصد نیرنگ با تو کرده، از آنها باز دار، که تو او را با بردباری فرا گرفته‌ای تا او را آشکارا برگیری یا در حالی که مغرور شده از ریشه بر آوری. که البته ای پرودگار، تو فرموده‌ای و فرموده‌ات حق است که:

تا آنگاه که زمین از خرمی و سبزی به خود زیور بسته و آرایش کند و مردمش خود را بر آن قادر و متصرف پندارند که ناگهان فرمان ما به شب یا روز در رسد و آنهمه زیب و زیور زمین را درو کند و زمین چنان خشک شود که گویی دیروز در آن هیچ نبوده. اینگونه خدا آیاتش را با مثال روشن برای اهل فکرت بیان می‌کند^(۱) و نیز فرموده: پس آنگاه که ما را به خشم آوردند ما هم از آنان انتقام کشیدیم^(۲).

و براستی که آخرین فرصت نزد ما به سر آمده، و ما برای خشم تو غضبناک هستیم. و ما بر یاریت هم‌داستانیم، و به آمدنت مشتاقیم. و برای تحقق یافتن وعده‌ات در انتظاریم، و حلول عذابت را بر دشمنان متوقعیم.

بارالها! پس در آن امر، ما را اذن بده، و راههایش را بگشای، و نحوه بیرون شدنش را آسان کن، و زمینه‌های پیمودنش را فراهم ساز، و سپاهیان و یاورانش را تأیید فرما، و عذاب را به ستمگران زودتر برسان، و شمشیر نعمت را بر دشمنان معاندت بگستران، و خونها را بگیر؛ که تو بخشنده، و بسیار مکرکننده‌ای»

اشاره‌ای به رکوع و سجود امام زمان (عج)

در فرازی دیگر از زیارت آل یاسین می‌خوانیم:

«السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَرْكَعُ وَ تَسْجُدُ»

«سلام بر تو (ای بهترین رکوع کننده و برترین سجده رونده در مقابل پروردگار) در زمانی که برای خدای خودت رکوع و سجود می کنی، و در برابرش سجده می نمایی.»

تهلیل و تکبیر و حمد و استغفار توسط امام زمان علیه السلام
«السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَهَلَّلُ وَ تُكَبِّرُ - السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تَحْمَدُ وَ تَسْتَغْفِرُ»

«سلام بر تو ای مهدی! هنگامی که خداوند را به یگانگی یاد می کنی؛ و کلمه مقدّس لا اله الا الله را (در نماز و اذان نماز و...) می گویی. سلام بر تو زمانی که خداوند را به بزرگی یاد می کنی و الله اکبر را (در نماز و در غیر نماز) می خوانی.»

سلام بر تو، آنگاه که در نماز و غیر نماز خدا را حمد و ثنا و ستایش می کنی؛ و سلام بر تو زمانی که غفران و آمرزش می خواهی.

فراز آخر

«السَّلَامُ عَلَيْكَ حِينَ تُصْبِحُ...»

«سلام بر تو ای صاحب عصر و زمان، آنگاه که شبهایت را با عبادت پروردگار به صبح می‌رسانی»
 فقیه بزرگوار و زاهد عالی مقام، مرحوم سید بن طاووس رحمته الله حدیثی را از امام موسی بن جعفر علیه السلام درباره دعا برای امام عصر (عج) نقل کرده، و ضمن آن، در توصیف آن حضرت و درباره معنویت و کثرت عبادت آن بزرگوار فرمودند:

«أَسْمَرُ اللَّوْنُ يُغْتَادُهُ مَعَ سَمَرَتِهِ صَفْرَةٌ مِنْ سَهْرِ اللَّيْلِ،
 بِأَبَى مَنْ لَيْلُهُ يَزْعَى النُّجُومَ سَاجِدًا وَ رَاكِعًا»^(۱).

«رخسار، گندمگونش در اثر بیداری شبها، با زردی آمیخته شده.»

۱ - در صفحه ۲۰۰ کتاب «فلاح السائل».

پدرم به قربان آن که شبش را با مراقبت ستارگان، در حال رکوع و سجود به سر می برد^(۱).
 و این بود دورنمایی از نماز حضرت ولی عصر - ارواحنا فداه - که با استفاده از زیارت و آل یاسین^(۲) مورد بررسی قرار دادیم؛ امید است که آن حضرت با ظهور موفور السرور خویش، عالم و عالمیان را به نور نمازش روشن سازد. ان شاء الله.

بخش سوم:

تأکید امام عصر علیه السلام بر نماز اول وقت

دو حکایت

راز نماز اول وقت

یکی از برکات جلسات توسل به امام زمان علیه السلام

تا آخر عمر نمازم را همیشه اول وقت می خوانم

گفتاری از حضرت مهدی علیه السلام درباره تأخیر وقت نماز

امام مهدی علیه السلام می فرماید:

ملعون است، ملعون است کسی که نماز
مغرب را بقدری تأخیر بیندازد که ستاره‌ها
درهم فرو رود. (به آسانی دیده شود.)
ملعون است، ملعون است کسی که
نماز صبح را به قدری تأخیر بیندازد که
ستاره‌ها کاملاً ناپدید شوند^(۱).

---

۱ - غیبت شیخ طوسی، ص ۱۱۳ - بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵.

تأکید امام عصر (عج) بر نماز اول وقت

نماز اول وقت، رضوان خدا و افضل اعمال و موجب راحتی انسان، به هنگام مرگ می‌شود. غمها و غصه‌های انسان را دفع و از تألم و اندوه رهاش می‌کند. نماز اول وقت نجات دهنده انسان از آتش جهنم، و مایه خوف و ترس شیطان است.

کسی که نمازهایش را با وضوی تمام و حفظ وقت‌های آن انجام دهد، علاوه بر این که خواسته‌هایش در قیامت بر آورده می‌شود و به برکت آن وارد بهشت می‌گردد، در دنیا هم به دور از گرفتاریها و ناراحتی‌ها، رزقی وسیع، عمری با برکت، توفیقاتی پی‌درپی و از همه مهم‌تر، مشمول الطاف و عنایات اولیای عزیز پروردگار، خاصه وجود مبارک امام عصر - ارواحنا فداه - قرار می‌گیرد.

دو حکایت

۱- راننده‌ای که متعهد شد نمازش را اول وقت بخواند راننده‌ای اظهار می‌داشت^(۱): «موقعی که ماشینم را بارزده و از مشهد به قصد یکی از شهرها، خارج شدم؛ در بین راه هوا طوفانی شد و برف زیادی آمد؛ و راه بسته شده، من در برف ماندم. موتور ماشین خاموش شد و از کار افتاد. هر چه کوشش کردم، نتوانستم ماشین را روشن کنم. مرگ خود را در مقابل دیدگانم، مجسم دیدم. به فکر فرو رفتم که خدایا، راه چاره چیست؟
در آن حال یادم آمد که واعظی در سالهای قبل،

۱- به نقل از شخصی که در مسجد گوهر شاد مشهد منبر رفته بود.

منزل ما منبر می‌رفت. او روزی بالای منبر گفت: مردم، هر وقت در تنگنا قرار گرفتید و از همه جا مأیوس شدید، به امام زمان علیه السلام متوسل شوید؛ ان شاء الله حضرت کمک می‌کند.

من هم با این خاطره، بی‌اختیار متوسل به آقا امام زمان علیه السلام شدم؛ و از ماشین پایین آمدم، و دوباره موتور ماشین را بررسی کردم، که شاید روشن شود؛ اما موفق نشدم. سوار ماشین شدم، در حالی که غم و غصه تمام وجودم را فرا گرفته بود. ناگهان، شیطان به گوشم خواند که: «متوسل به کسی شده‌ای که وجود خارجی ندارد!» فهمیدم وسوسه شیطان است که در لحظات آخر عمر، برای فریب من آمده، ناراحتی‌ام افزون‌تر شد.

دوباره از ماشین پیاده شدم و از خداوند، مرگ یا نجاتم را طلبیدم؛ و با خداوند عهد بستم که: «اگر من از این مهلکه نجات پیدا کنم و دوباره زن و فرزندم را ببینم، از گناه‌هایی که تا آن روز آلوده بودم فاصله بگیرم، و

نمازهایم را هم اول وقت بخوانم (چون تا آن زمان من به نمازم اهمیتی نمی دادم، گاه می خواندم و گاه قضا می شد و در مواقعی آخر وقت می خواندم، و مرتب نبود، این دو عهد را با خدا بستم که در صورت نجات از این مهلکه، این دو برنامه را انجام دهم.

طولی نکشید که متوجه شدم شخصی داخل برفها دارد به طرف من می آید، حس کردم کمک راننده‌ای است، چون مقداری آچار به دست داشت، به من سلام کرد و گفت: «چرا سرگردانی؟»

ماجرای طوفان و برف و خاموشی ماشین را به طور مفصل برایش نقل کردم و گفتم: «حدود سه - چهار ساعت است که من طفره زده‌ام و ماشین روشن نمی شود»

گفت: «من ماشین را راه می اندازم» دستور داد: برو پشت فرمان بنشین و استارت بزن».

کاپوت ماشین را بالا زدم و ندیدم دست ایشان به

ماشین خورد یا نه، سوئیچ ماشین را زدم، موتور روشن شد و فرمودند: «حرکت کن برو!»

گفتم: «الآن می روم جلوتر می مانم، راه بسته است»

فرمودند: ماشین شما در راه نمی ماند حرکت کن.

گفتم: ماشین شما کجاست، می خواهید به شما

کمک و یاری دهم؟

فرمودند: «من به کمک شما احتیاجی ندارم.»

- تصمیم گرفتم مقدار پولی را که داشتم به ایشان

بدهم، شیشه پائین بود و من هم پشت فرمان و آقا هم

پایین، گفتم: اجازه بده مقداری پول به شما بدهم.

فرمودند: «من به پول شما احتیاجی ندارم»

پرسیدم: «عیب ماشین من چه بود؟»

فرمودند: «هر چه بود رفع شد.»

گفتم: «ممکن است دوباره دچار نقص شود.»

فرمود: «نه، این ماشین شما دیگر در راه نمی ماند»

گفتم: «آخر این که نشد شما به پول و کمک من

احتیاج ندارید و از نظر استادی هم که مهارت فوق العاده‌ای نشان دادید، من از این جا حرکت نمی‌کنم تا خدمتی در حقّ شما انجام دهم، من راننده‌ای جوانمردم باید زحمت شما را از راهی جبران کنم»

تبسمی فرمودند و گفتند: «تفاوت راننده جوانمرد و ناجوانمرد چیست؟»

گفتم: شما خود کمک راننده‌ای می‌دانی، شوفر ناجوانمرد اگر از کسی خدمت و نیکی ببیند نادیده می‌گیرد و می‌گوید وظیفه‌اش را انجام داده، ولی شوفر جوانمرد از کسی نیکی و خدمتی ببیند تا پاسخگوی نیکویی او نباشد، وجدانش راحت نمی‌شود، و من نمی‌گویم جوانمردم ولی ناجوانمرد هم نیستم تا به شما خدمتی نکنم، وجدانم ناراحت است و نمی‌توانم حرکت کنم.»

ایشان فرمودند: «خیلی خوب حالا اگر می‌خواهی به ما خدمتی کنی، تعهدی را که با خدا بستی، عمل کن،

که این خدمت به ما است».

گفتم: «من چه تعهدی بستم؟»

فرمود: «یکی این که از گناه فاصله بگیری و دوم این

که نمازهایت را در اول وقت بخوانی».

وقتی این مطلب را شنیدم تعجب کردم چون این

مطلبی بود که وقتی دست از جان شستم با خدا در دل

بیان کردم و این از کجا فهمیده و به ضمیر من آگاه شده

است! درب ماشین را باز کردم و آمدم پایین که این

شخص را از نزدیک بینم. وقتی خواستم آقا را در بغل

کنم، دیدم کسی نیست فهمیدم همان توسلی که به آقا و

مولایم صاحب الزمان (عج) پیدا کردم اثر گذاشت و

این وجود مبارک هم آقا حجة بن الحسن العسکری (عج)

بود که نجاتم داد^(۱).

۱- کتاب شیفتگان حضرت مهدی علیه السلام ج ۲، ص ۹۴.

۲ - عمل به تعهد اقامه نماز اول وقت

... صدای اذان از رادیو ماشین به گوش رسید، جوانی که در کنارم نشسته بود بلند شد و به طرف راننده رفت و به او گفت: آقای راننده! می خواهم نماز بخوانم. راننده با بی تفاوتی و بی خیالی گفت: «برو بابا حالا کی نماز می خواند! بعدش هم توجهی به این مطلب نکرد، ولی جوان با عصبانیت و ناراحتی گفت: «به تو می گویم نگهدار» راننده فهمید که او بسیار جدی است، گفت: اینجا که جای نماز خواندن نیست وسط بیابان، بگذار به یک قهوه خانه یا شهری برسیم، بعد نگو می دارم خلاصه بحث بالا گرفت و بگو مگو بین راننده و جوان ادامه یافت و منتهی به دعوا شد، راننده چاره ای جز نگو داشتن نداشت. بالأخره ماشین را در کنار جاده نگو داشت و جوان پیاده شد و نمازش را با آرامش و طمأنینه خواند، من هم تاسی از وی نمازم را خواندم. پس از نماز وقتی در کنار هم نشستیم و ماشین

حرکت کرد از او پرسیدم: «چه چیز باعث شده که نمازتان را اول وقت خواندید؟»

گفت: «من به امام زمانم حضرت ولی عصر - عجل الله فرجه الشریف - تعهد داده‌ام که نماز را اول وقت بخوانم!»

تعجب من بیشتر شد، گفتم: «چگونه و به خاطر چه چیز تعهد دادید؟»

گفت: «من قضیه و داستانی دارم که برایتان بازگو می‌کنم»، من در یکی از کشورهای اروپایی برای ادامه تحصیلاتم درس می‌خواندم، چند سالی بود که آنجا بودم، محل سکونت در یک بخش کوچک بود و تا شهر که دانشگاه در آن قرار داشت فاصله زیادی بود که اکثر اوقات با ماشین این مسیر را طی می‌کردم. ضمناً در این بخش، یک اتوبوس بیشتر نبود که مسافران را به شهر می‌برد و برمی‌گشت. برای فارغ التحصیل شدنم باید آخرین امتحانم را می‌دادم، پس از سالها رنج و سختی و تحمل غربت، خلاصه روز موعود فرا رسید، درس‌هایم

را خوب خوانده بودم، آماده بودم برای آخرین امتحان سرنوشت ساز و مهمی بود. سوار ماشین اتوبوس شدم و پس از چند دقیقه، اتوبوس در حالی که پر از مسافر بود راه افتاد من هم کتابم جلویم باز بود و می خواندم، نیمی از راه آمده بودیم که یکباره اتوبوس خاموش شد، راننده پایین رفت و کاپوت ماشین را بالا زد، مقداری موتور ماشین را نگاه کرد و دستکاری نمود آمد استارت زد، ماشین روشن نشد، دوباره و چندمین بار همین کار را کرد اما فایده‌ای نداشت، [این وضعیت] طولانی شد [و] مسافران آمده بودند کنار جاده نشسته و بچه‌هایشان بازی می‌کردند و من هم دلم برای امتحان شور می‌زد و ناراحت بودم، چیزی دیگر به موقع امتحان نمانده بود، وسیله نقلیه دیگری هم از جاده عبور نمی‌کرد که با آن بروم، نمی‌دانستم چه کنم، در اضطراب و نگرانی و ناامیدی بسر می‌بردم، تا شهر هم راه زیادی بود، نمی‌شد که پیاده بروم، پیوسته قدم می‌زدم و به ماشین و جاده نگاه می‌کردم که همه

تلاشهای چند ساله‌ام از بین می‌رود و خیلی نگران
بودم.

یکباره جرقه‌ای در مغزم زد! که ما وقتی در ایران
بودیم در سختی‌ها متوسل به امام زمان (عج) می‌شدیم
و وقتی کارها به بن بست می‌رسید از او کمک و یاری
می‌خواستیم، این بود که دلم شکست و اشکم جاری
شد، با خود گفتم: «یا بقیة الله، اگر امروز کمک کنی تا به
مقصدم برسم، قول می‌دهم و متعهد می‌شوم که تا آخر
عمر نمازم را همیشه اول وقت بخوانم».

پس از چند دقیقه آقای از آن دورها آمد و رو کرد به
راننده و گفت: «چه شده؟» (با زبان خود آنها حرف
می‌زد). راننده گفت: «نمی‌دانم هر کار می‌کنم روشن
نمی‌شود. مقداری ماشین را دست کاری کرد و کاپوت را
بست و گفت «برو استارت بزن» چند استارت که زد
ماشین روشن شد، همه خوشحال شدند و سوار ماشین
گشتند، و من برق امیدی در دلم زد و امیدوار شدم،
همینکه اتوبوس می‌خواست راه بیفتد، دیدم همان آقا

بالا آمد و مرا به اسم صدا زد و گفت:

«تعهدی که به ما دادی یادت نرود، نماز اول وقت»

و بعد پیاده شد و رفت و من او را ندیدم، فهمیدم که حضرت بقیة الله امام عصر - عجل الله تعالی فرجه الشریف - بوده و همینطور اشک می ریختم که چقدر من در غفلت بودم. این بود سرگذشت نماز اول وقت من.

با توجه به دو حکایت مذکور، در می یابیم که یکی از راههای جلب محبت امام زمان (عج) و نجات پیدا کردن از گرفتاریها و ناراحتیها خواندن نماز در اول وقت است. به همان اندازه که نماز اول وقت انسان را مشمول رحمت پروردگار می کند و بر توفیقات انسان در راه عبادت و بندگی و انجام واجبات و ترک محرمات می افزاید، به همان اندازه تأخیر نمازها از اول وقت. نیز موجبات محرومیت های انسان را از رحمت های پروردگار فراهم ساخته و چه بسا باعث خسران انسان در دنیا و آخرت می گردد.

گفتاری از امام مهدی (عج) درباره تأخیر وقت نماز

زهري نقل می‌کند که مدتهای مدیدی در طلب حضرت مهدی - عجل الله فرجه الشریف - بودم و در این راه اموال فراوانی خرج کردم اما به هدف نرسیدم تا این که خدمت محمد بن عثمان، دومین نایب خاص امام زمان علیه السلام در غیبت صغری، رسیدم و مدتی در محضر او بودم، روزی از او به التماس خواستم مرا به خدمت امام زمان علیه السلام ببرد، وی پاسخ منفی داد ولی در مقابل تضرع و التماس زیاد من گفت: «فردا اول وقت بیا». فردای آن روز وقتی خدمت محمد بن عثمان رفتم دیدم جوانی خوش سیما و خوش بو همراه اوست به من اشاره کرد: «این است آن کس که در طلبش هستی».

آنچه سؤال در محضر حضرتش طرح کردم. ایشان جواب مرا فرمود، تا به خانه‌ای رسیدیم، هنگامی که

خواست داخل شود محمد بن عثمان به من گفت:
 «اگر می خواهی چیزی بررسی بپرس! که دیگر بعد از
 این، او را نمی بینی».

من هم به دنبال او رفتم که سؤالیهای کنم ولی او
 داخل خانه شد و جز این دو جمله چیزی نفرمود^(۱):
 «ملعون است ملعون، کسی که نماز مغرب را به قدری
 تأخیر اندازد که ستاره ها در هم فرو رود» از رحمت خدا
 دور است، از رحمت خدا دور است کسی که نماز صبح
 را به قدری تأخیر اندازد که ستاره ها کاملاً ناپدید شود (و
 بعد از آن) چیزی نفرمود و داخل خانه شد.^(۲)

۱ - داستانهای نماز، مرتضی عطایی، صفحه ۱۰۷؛ به نقل از یکی از
 علمای مشهد.

۲ - غیبت شیخ طوسی، ص ۱۱۳؛ بحار الانوار، ج ۵۲، ص ۱۵.

قال المهدی علیه السلام:

«ملعون، ملعونٌ مَنْ أَخَّرَ الْعِشَاءَ إِلَى أَنْ تَشْتَبِكَ النُّجُومُ».

«ملعون، ملعونٌ مَنْ أَخَّرَ الْغَدَاةَ إِلَى أَنْ تَنْقُضِيَ النُّجُومُ».

بخش چهارم

بیاناتی از حضرت مهدی علیه السلام پیرامون مسایل نماز

- تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام

- فرمایشی از امام زمان علیه السلام به آیه الله نجفی مرعشی قدس سره

امام مهدی علیه السلام:

ثواب در سوره‌ها به همان اندازه‌ای است که روایت شده است. و اگر کسی خواندن سوره‌ای را که ثواب دارد ترک کرده، به جای آن سوره‌های «قل هو الله احد» یا «انا أنزلناه» را به خاطر برتری و فضیلتی که دارد بخواند، هم ثواب سوره‌هایی که خوانده، و هم ثواب سوره‌ای که خواندنش را ترک کرده است به او داده می‌شود.

خواندن سوره‌ای غیر از «انا أنزلناه» و «قل هو الله أحد» نیز جایز، و نماز هم درست و صحیح است، ولی کسی که این دو سوره را ترک کند فضیلتی را از دست داده است^(۱).

---

۱ - فرازی از توفیق مبارک از ناحیه مقدسه امام عصر علیه السلام به افتخار

محمد بن عبدالله حمیری.

مجموعه فرمایشات حضرت بقیه الله (عج)، ص ۱۰۵.

مسائلی پیرامون نماز، از حضرت مهدی (عج)

آنچه در این بخش می‌خوانید، گوشه‌ای است از فرمایشات و توقیعات شریف که از ناحیه مقدسه حضرت بقیه الله الأعظم - ارواحنا فداء - صادر شده است و حضرت در آنها به پاره‌ای از مسایل در رابطه با نماز اشاره فرموده‌اند.

در مورد مسح پاها در وضو

پرسش: آیا هر دو پا را با هم می‌توان مسح کرد یا باید یکی پس از دیگری مسح شود، یعنی اول پای راست و سپس پای چپ؟

پاسخ: هر دو پا را با هم می‌توان مسح کرد و اگر خواست اول یکی را مسح کند باید از پای راست شروع کند و بعد پای چپ را مسح نماید^(۱).

درباره کسی که نماز ظهر را دو رکعتی بخواند

پرسش: کسی که نماز ظهر را خواند و وارد نماز عصر شد و پس از این که دو رکعت نماز عصر را خواند، یقین کرد نماز ظهر را دو رکعتی خوانده است تکلیف او چیست؟

پاسخ: اگر در بین نماز، چیزی که نماز را باطل

---

۱ - توفیق مبارک از ناحیه مقدسه حضرت ولی عصر - ارواحنا فداه - به افتخار محمدبن عبدالله حمیری.

احتجاج طبرسی، ج ۲ منقول از مجموعه فرمایشات حضرت بقیة الله -

ارواحنا فداه، ص ۱۶۸.

می‌کند انجام داده است، هر دو نماز را اعاده می‌کند و اگر انجام نداده است، دو رکعت آخر را به نیت نماز ظهر خوانده، سپس نماز عصر را می‌خواند. (۱)

پرسشهایی درباره لباس نمازگزار

پرسش: خیاط مجوسی که گوشت میته می‌خورد و از آلودگی جنابت پروائی ندارد، آیا با لباسی که برای ما می‌دوزد قبل از این که تطهیر شود، می‌توان نماز خواند؟
پاسخ: نماز در آن لباس مانعی ندارد (۲).

پرسش: از حضرت عسکری علیه السلام حدیث کرده‌اند که

---

۱ - مدرک قبل، ص ۱۵۵ .

۲ - از یکی از توقیعات حضرت ولی عصر - ارواحنا فداه - منقول در

مدرک قبل، ص ۱۲۸ و ۱۲۹ .

از آن حضرت در مورد نماز در لباسی که با مو و کرک خرگوش مخلوط می‌باشد، سؤال شده است، آن حضرت فرموده‌اند: جایز است. و همچنین دربارهٔ همین مسأله سؤال شده و فرمودند: نماز در این لباس جایز نیست! به کدامیک از این دو روایت عمل شود؟

پاسخ: در خرگوش، کرک و مو در پوستش حرام است اما کرک و مو به تنهایی حلال است. و در مورد روایتی که از حضرت صادق علیه السلام منقول است که فرمود: «در لباسی که از خرگوش و روباه ساخته شده باشد، نماز خوانده نمی‌شود» البته مقصود آن حضرت این است که در پوست آن نمی‌شود نماز خواند»^(۱).

۱ - توفیق مبارک از ناحیه مقدسه امام زمان علیه السلام به افتخار محمدبن عبدالله حمیری.

احتجاج طبرسی، ج ۲ منقول در مجموعه فرمایشات حضرت بقیة الله - ارواحنا فداه - ص ۱۶۸.

پرسش: «در اصفهان لباسهایی به نام «عتابیه» از قز یا ابریشم بافته می شود، آیا نماز خواندن در آنها جایز است؟

پاسخ: نماز جز در لباسی که تار و پودش از پنبه یا کتان باشد جایز نیست^(۱).

پرسش: آیا در برداشتن و پوشیدن لباسی که از کرک (وبر) تهیه شده باشد، نماز صحیح است یا خیر؟

پاسخ: ... با پوست سمور (که حیوانی است صحرائی) و روباه، نماز خواندن حرام است و با پوست حیوانات مأکول اللحم (که خوردن گوشت آنها حلال است) که بوسیله یکی از برادران دینی تو یا فرزندی از مخالفان که مورد اعتماد تو باشد ذبح شود، پوشیدن آن جایز است و نماز خواندن با آن مانعی ندارد^(۲).

۱ - مدرک قبل ۱۶۷ .

۲ - توفیق مبارک از ناحیه مقدسه امام عصر - ارواحنا فداه - به افتخار

احمد بن ابی روح.

بحار الانوار ج ، ص ۵۳، منقول در مدرک قبل، ص ۱۲۴ .

درباره مکان نمازگزار

پرسش: نمازگزاری که آتش، عکس و چراغ در جلوی او باشد، آیا نمازش صحیح است یا خیر؟

پاسخ: اگر اجداد و نیاکان نمازگزار از بت پرستان و آتش پرستان نباشند، نماز آنها صحیح است، ولی در صورتی که پدران و مادرانشان بت پرست و آتش پرست بوده‌اند، نماز آنان در حالی که آتش، عکس و چراغ در پیش رویشان باشد جایز نیست^(۱).

پرسش: مردی که در محل و کجاوه، که بر روی شتر است، قرار دارد و با توجه به این که برف بسیاری به

۱ - برگرفته از توفیق مبارک از ناحیه مقدسه حضرت مهدی علیه السلام به افتخار

محمد بن عثمان.

بحار الانوار، ج ۵۳، منقول در مدرک قبل، ص ۵۷.

ارتفاع قامت انسان باریده است، می‌ترسد اگر از شتر پایین بیاید در برف فرو برود و چه بسا ممکن است که در حال پیرون آمدن از محمل، برف از بالا سقوط کند و او نتواند آن را از خود دور سازد، آیا در این صورت می‌تواند نماز واجب خود را در محل بخواند؟ البته ما چند بار این کار را کرده‌ایم آیا باید نمازهایی را که اینگونه خوانده‌ایم اعاده کنیم یا خیر؟

پاسخ: در هنگام ضرورت و در حال اضطرار مانعی ندارد^(۱).

پرسش: شخصی به زیارت قبور ائمه علیهم‌السلام می‌رود... آیا جایز است پشت به قبر و رو به قبله ایستاده، نماز بخواند یا خیر؟

۱ - توفیق مبارک به افتخار محمد بن عبدالله حمیری.

احتجاج طبرسی، ج ۲، منقول در مدرک قبل، ص ۱۵۳.

پاسخ: نماز خواندن به نحوی که قبر در جلو قرار گرفته باشد جایز است، ولی در جلوی قبر یا طرف راست و چپ قبر نماز خواندن درست نیست و از امام که (درود خدا بر او و خاندانش باد) نباید جلو افتاد و در طرف مساوی امام نیز نباید ایستاد^(۱).

فضیلت خواندن سوره‌های توحید و قدر در نماز

پرسش: فضیلت خواندن یا نخواندن سوره‌های «قل هو الله احد» و «انا انزلنا» در نماز، بعد از سوره حمد چگونه است؟

پاسخ: ثواب در سوره‌ها به همان اندازه‌ای است که روایت شده است و اگر کسی خواندن سوره‌های «قل هو الله احد» و «انا انزلناه» را به خاطر برتری و فضیلت آنها

۱- مدرک قبل، صفحات ۱۵۹ و ۱۶۱.

بخواند، هم ثواب سوره‌هایی که خوانده و هم ثواب سوره‌ای که خواندنش را ترک کرده است به او داده می‌شود.

خواندن سوره‌ای غیر از «انا انزلناه» و «قل هو الله احد» نیز جایز و نماز هم درست و صحیح است، ولی کسی که این دو سوره را ترک کند، فضیلتی را از دست داده است.^(۱)

در مورد سجده

پرسش: آیا بر مهر تربت امام حسین علیه السلام سجده جایز است و آیا فضیلتی دارد یا خیر؟
پاسخ: این عمل جایز است و در آن ثواب و فضیلت است.^(۲)

۱ - بحار الانوار ج ۵۳، مدرک قبل، ص ۱۰۵.

۲ - مدرک قبل، ص ۱۵۹.

پرسش: نمازگزار هنگام نماز در تاریکی شب به اشتباه پیشانی را بر غیر آنچه سجده بر آن صحیح است می‌گذارد و چون برمی‌دارد سجاده را پیدا می‌کند، آیا این سجده کافی است یا خیر؟

پاسخ: تا زمانی که دو زانو ننشسته است می‌تواند سر خود را برای پیدا کردن سجاده یا محل سجده بلند کند^(۱).

پرسش: آیا جایز است که پس از نماز واجب، سجده شکر نمود یا خیر؟ در صورتی که جایز است، در مورد نماز مغرب، پس از نماز واجب باید سجده کرد یا پس از نوافل مغرب؟

پاسخ: سجده شکر از لازم‌ترین و واجب‌ترین

---

۱ - برگرفته از یکی از توقیعات حضرت علیه السلام، مدرک قبل، ص ۱۲۹.

مستحبات است و کسی که آن را بدعت خوانده، خود قصد ایجاد بدعت در دین را داشته است.

اما خبری که در مورد سجده شکر روایت شده و در آن اختلاف است که پس از نماز مغرب است یا پس از چهار رکعت نافله آن، بدان که فضیلت دعا و تسبیح پس از فرائض در مقایسه با دعا و تسبیح بعد از نوافل، مشابه و مانند فضیلت خود فرائض بر نوافل است، و سجده، دعا و تسبیح می باشد. پس بهتر است که بعد از فریضه و نماز واجب باشد البته پس از نوافل هم جایز و صحیح است (۱).

---

۱ - برگرفته از توفیق مبارک حضرت مهدی علیه السلام ، به افتخار محمد بن عبدالله حمیری.

احتجاج طبرسی، مدرک قبل، ج ۲، ص ۱۴۹.

در مورد تکبیر پس از تشهد اول

پرسش: آیا نمازگزار پس از تشهد اول که برای رکعت سوم برمی‌خیزد باید تکبیر بگوید؟ برخی از اصحاب ما را عقیده بر این است که در این مورد تکبیر واجب نیست و اگر بگوید: «لا حول و لا قوة الا بالله» کافی است.

پاسخ: در این مورد دو حدیث است، مضمون یکی از آن دو این است که: «نمازگزار هنگامی که از حالتی به حالت دیگر منتقل می‌شود، باید تکبیر بگوید».

حدیث دیگر این است که: «نمازگزار اگر از سجده دوم سر برداشته تکبیر بگوید و سپس بنشیند و بعد برخیزد، پس از برخاستن دیگر لازم نیست تکبیر بگوید».

در مورد تشهد اول نیز همین گونه است و به هر یک از دو حدیث از جهت تسلیم عمل کنی صحیح است^(۱).

۱ - برگرفته از توقیعی از امام عصر علیه السلام، بحار الانوار، ج ۵۳، مدرک قبل

نماز جماعت

پرسش: مردی در حالی که امام جماعت در رکوع است تکبیر گفته، به رکوع می‌رود و آن را یک رکعت حساب می‌کند، برخی از اصحاب ما گفته‌اند: اگر تکبیر را نشنود نمی‌تواند آن را یک رکعت حساب کند این چگونه است؟

پاسخ: اگر به رکوع برسد و یک تسبیح را از امام در رکوع درک کند، می‌تواند آن را یک رکعت حساب کند، گر چه صدای تکبیر را نشنود^(۱).

ص ۱۲۷.

۱- برگرفته از توفیق مبارک حضرت مهدی علیه السلام، به افتخار محمدبن عبدالله حمیری.

احتجاج طبرسی، ج ۲، مدرک قبل ص ۱۵۵.

قنوت

پرسش: آیا نمازگزار در قنوت نمازهای واجب، پس از این که از دعا فارغ شد می تواند دستش را به صورت و سینه اش بمالد؟

پاسخ: پس از قنوت نمازهای واجب، مالیدن دست به سر و صورت جایز نیست و خوب است وقتی در قنوت نمازهای واجب، از دعا فارغ شد کف دستها را به سینه اش نهاده به آرامی در مقابل زانوها قرار دهد و تکبیر بگوید و به رکوع رود و این خبر درست است و در مورد نوافل روز و شب می باشد نه نمازهای واجب. عمل کردن به این روایت در نمازهای نافله بهتر است^(۱).

مسائل متفرقه درباره نماز

پرسش: در حال خواندن نماز؛ اعم از واجب یا مستحب، آیا گرداندن تسبیح جایز است یا خیر؟
پاسخ: اگر می‌ترسد که اشتباه و سهو کند اشکالی ندارد^(۱).

پرسش: آیا در حالی که انگشتر «خماهن» (فلزی است) در انگشت باشد گزاردن نماز صحیح است یا خیر؟
پاسخ: با چنین انگشتری نماز گزاردن مکروه است^(۲).

۱ - مدرک قبل، ص ۱۶۱.

۲ - برگرفته از یکی از توفیعات حضرت مهدی علیه السلام، بحارالانوار، ج ۵۳،

مدرک قبل، ص ۱۲۷.

تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام

پرسش: در مورد تسبیح حضرت زهرا علیها السلام اگر کسی به اشتباه بیش از سی و چهار مرتبه «الله اکبر» بگوید، آیا باید به همان سی و چهار مرتبه بازگردد و یا این که باید از ابتدا شروع کند و نیز اگر شصت و هفت مرتبه تسبیح گفت، آیا باید به شصت و شش بازگردد یا باید از ابتدا شروع کند، در این مورد تکلیف چیست؟

پاسخ: هر گاه در گفتن «الله اکبر» اشتباه کرد و از سی و چهار گذشت، بنا را بر سی و سه بگذارد و اگر در گفتن «سبحان الله» اشتباه کرد و از شصت و هفت تجاوز نمود، بنا را بر شصت و شش بگذارد و در مورد «الحمد لله» اگر تجاوز نمود و بیش از صد تا گفت اشکالی ندارد و بر او چیزی نیست ^(۱).

۱ - برگرفته از توفیق مبارک حضرت مهدی علیه السلام ، به افتخار محمدبن

فرمایشاتی از امام زمان (عج)

به آیت... مرعشی^(۱)

آن مرحوم در ضمن نقل جریان تشریف خود به محضر مبارک حضرت بقیة الله الاعظم - ارواحنا فداء - می فرماید :

... به هر حال مجلس نزدیک دو ساعت طول کشید

احتجاج طبرسی، ج ۲؛ مدرک قبل، ص ۱۶۹.

۱ - در کتاب «قبسات» در شرح زندگی مرحوم آیت الله العظمی نجفی مرعشی رحمته الله، سه حکایت در رابطه با تشریف این مرجع بزرگ به خدمت حضرت ولی عصر - ارواحنا فداء - نقل شده است که نکات جالبی را داراست. اینک به بعضی از آنها که مربوط به موضوع مورد بحث ما می شود اشاره می کنیم:

و در این مدت مطالبی رد و بدل شد که به بعضی از آنها اشاره می‌کنم:

... از جمله مطالب در این جلسه تأکید (آن حضرت) بر تلاوت و قرائت این سوره‌ها بعد از نمازهای واجب بود:

بعد از نماز صبح سوره «یاسین»

بعد از نماز ظهر، سوره «عم» (یتسائلون - نباء)

بعد از نماز عصر سوره «نوح»

بعد از نماز مغرب سوره «واقعه»

بعد از نماز عشا سوره «ملک»

دیگر این که تأکید فرمودند، بر دو رکعت نماز بین مغرب و عشا، که در رکعت اول بعد از حمد هر سوره‌ای خواستی می‌خوانی و در رکعت دوم بعد از حمد سوره واقعه را می‌خوانی و فرمود: کفایت می‌کند این از خواندن سوره واقعه بعد از نماز مغرب چنانکه گذشت.

و تأکید فرمود: که بعد از نمازهای پنجگانه
این دعا را بخوان:

«اللَّهُمَّ سَرِّحْنِي عَنِ الْهَمُومِ وَالْغُمُومِ وَوَحْشَةِ
الصَّدْرِ وَوَسْوَاسَةِ الشَّيْطَانِ بِرَحْمَتِكَ يَا أَرْحَمَ
الرَّاحِمِينَ» و دیگر تأکید (فرمود) بر خواندن این
دعا بعد از ذکر رکوع در نمازهای یومیه خصوصاً
رکعت آخر.

«اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ وَآلِ مُحَمَّدٍ وَتَرَحَّمْ عَلَيَّ
عَجْزَنَا وَاعْتِنَا بِحَقِّهِمْ»^(۱).

بخش پنجم:

۱ - نماز امام زمان علیه السلام در مسجد جمکران بعد از

نماز تحیت آن مسجد.

۲ - دستور العمل برای کسانی که حاجتی نزد خدا دارند

یا از آزار کسی می ترسند.

۳ - نماز امام زمان علیه السلام با بیانی ساده.

از ناحیه مقدسه امام زمان علیه السلام نقل شده است که : هر کس را به سوی خدای تعالی حاجتی باشد، شب جمعه بعد از نیمه شب غسل کند... (نماز امام زمان علیه السلام و دعای بعد از آن را بخواند) خداوند البته حاجتش را هر چه که باشد بر می آورد، مگر صورتی که در مورد قطع رحم باشد^(۱).

---

۱ - میکال المکارم فی فوائد الدعا للقائم (ترجمه)، ج ۲، ص ۵۶۴.

مقدمه:

یکی از راههای توسل به وجود
مبارک امام عصر علیه السلام و یاد کردن آن
حضرت، خواندن و مداومت
داشتن بر نمازی است که از خود
آن بزرگوار روایت شده و به نماز
امام زمان علیه السلام مشهور است.

این نماز در کتابهای متعدد و به
طرق معتبری روایت شده است که
به ذکر چند نمونه از آنها
می پردازیم:

نماز امام زمان (عج)

«حسن بن مثله^(۱)» از امام زمان علیه السلام درباره فضیلت و اعمال مسجد جمکران نقل کرده که فرمودند:

«... به مردم بگو به این مسجد توجه و رغبت زیادی داشته باشند و آن را عزیز بدانند، و بگو اینجا چهار رکعت نماز بخوانند که دو رکعت اول به عنوان تحیّت مسجد است؛ به این ترتیب که:

در هر رکعت بعد از حمد هفت مرتبه سوره توحید و هفت مرتبه تسبیح «سبحان ربی العظیم و بحمده» در

---

۱ - در کتاب «نجم الثاقب» و در کتاب «مونس الحزین» درباره تاریخچه و چگونگی بنای مسجد جمکران قم، از شیخ عقیف و صالح «حسن بن مثله جمکرانی» مطلب ارزشمند و آموزنده‌ای نقل شده است:

رکوع، و هفت مرتبه تسبیح «سبحان ربی الاعلی و بحمده»
در هر کدام از سجده‌ها.

دو رکعت دوم را به نیت نماز صاحب الزمان علیه السلام
بخوانند به این ترتیب:

در هر رکعت در سوره حمد، جمله «ایاک نعبد و ایاک
نستعین» را صد بار بگویند و تسبیح رکوعها و سجده‌ها
را نیز هفت مرتبه تکرار کنند و نماز را سلام دهند و بعد
از نماز یک «لااله الاالله» بعد تسبیح حضرت زهرا علیها السلام را
بگویند و سپس سر به سجده گذارد و صد مرتبه صلوات
بر پیغمبر و آل آن حضرت بفرستند. سپس فرمود:

«مَنْ صَلَّىٰ هُمَا فَكَأَنَّمَا صَلَّىٰ فِي الْبَيْتِ الْعَتِيقِ»

«کسی که این دو رکعت نماز را در اینجا بخواند، مثل
کسی است که در کعبه نماز خوانده است»^(۱).

راهی برای استجابت دعا^(۱)

کسی که حاجتی نزد خدا دارد و یا از اذیت دیگری می‌ترسد، باید که بعد از نیمه شب جمعه، غسل کند و در جای نماز خود بایستد و دو رکعت نماز بخواند و جمله «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَ إِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» را صد مرتبه در هر رکعت بخواند و بعد سوره توحید را قرائت کند و در رکوعها «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» را هفت مرتبه بگوید و در سجده «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ» را نیز هفت مرتبه بگوید^(۲).

۱ - مرحوم حاجی نوری در کتاب «نجم الثاقب» از شیخ طوسی در کتاب «کنوز النجاج» روایت کرده که از ناحیه مقدسه حضرت بقیه الله - ارواحنا فداء - این دستور العمل صادر شده.

۲ - مدرک قبل، ص ۲۳.

نقل دیگری^(۱) از ناحیه مقدسه آن حضرت است که؛ هر کس را به سوی خدای تعالی حاجتی باشد، شب جمعه بعد از نیمه شب غسل کند و به جایگاه نماز خود برود و دو رکعت نماز بگذارد که در رکعت اول سوره حمد را بخواند و چون به آیه «إِيَّاكَ نَعْبُدُ وَإِيَّاكَ نَسْتَعِينُ» رسید آن را صد بار تکرار نماید، و در صدمین بار سوره حمد را تا آخر برساند و سوره توحید را یک بار بخواند، سپس رکوع و سجود را انجام دهد و در هر رکعت از آنها هفت مرتبه «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ» در رکوع و

---

۱ - همان دستور العمل را مرحوم آیت الله «سید محمد تقی موسوی اصفهانی» در کتاب «مکابیل المکارم فی فوائد الدعاء للقائم» به نقل از «مکارم الاخلاق» تألیف حسن بن فضل طبرسی از ابو عبدالله حسین بن محمد بزوفری و «النجم الثاقب» به نقل از «کنوز النجاج» فضل بن حسن طبرسی (پدر مصنف مکارم الاخلاق) از احمد بن الدربی اینگونه نقل کرده است.

هفت مرتبه «سُبْحَانِي رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ» در هر کدام از سجده‌ها، و رکعت دوم را نیز به همین ترتیب انجام دهد و دعای زیر را پس از نماز بخواند. (پس اگر این عمل را بجای آورد خداوند البته حاجتش را، هر چه که باشد، بر می آورد مگر در صورتی که قطع رحم باشد.)

«اللَّهُمَّ إِنْ أَطَعْتُكَ فَأَلْمَمْتَ لَكَ وَإِنْ
عَصَيْتُكَ فَأَلْحَجَّهُ لَكَ، مِنْكَ الرُّوحُ وَ مِنْكَ
الْفَرْجُ، سُبْحَانَ مَنْ أَنْعَمَ وَ شَكَرَ، سُبْحَانَ مَنْ
قَدَرَ وَ غَفَرَ، إِلَهِي إِنْ كُنْتُ قَدْ عَصَيْتُكَ فَقَدْ
أَطَعْتُكَ فِي أَحَبِّ الْأَشْيَاءِ إِلَيْكَ وَ هُوَ الْإِيمَانُ
بِكَ، لَمْ آتُخِذْ لَكَ وَ لِدَاً وَ لَمْ أَدْعُ لَكَ شَرِيكاً مَنَّا
مِنْكَ بِهِ عَلَيَّ لَأَمَنَّا بِهِ مِنْ عِلَيْكَ وَ قَدْ
عَصَيْتُكَ يَا إِلَهِي عَلَى غَيْرِ وَجْهِ الْمُكَابَرَةِ وَ
لَا الْخُرُوجِ عَنْ عُبُودِيَّتِكَ وَ لَا الْجُحُودِ

لِرُبُوبِيَّتِكَ وَ لَكِنْ أَطَعْتُ هَوَايَ وَ أَرَلَّنِي
الشَّيْطَانَ فَلَكَ الْحُجَّةُ عَلَيَّ وَ الْبَيَانُ، فَإِنْ
تُعَذِّبَنِي فَبِدُنُوبِي غَيْرِ ظَالِمٍ وَ إِنْ تَغْفِرْ لِي وَ
تَرْحَمَنِي فَإِنَّكَ جَوَادٌ كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ يَا كَرِيمٌ...

آنقدر این کلمه را تکرار کند تا نفسش قطع گردد.
سپس بگوید:

يَا آمِنًا مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ كُلُّ شَيْءٍ مِنْكَ
خَائِفٌ حَذِرٌ أَسْأَلُكَ بِأَمْنِكَ مِنْ كُلِّ شَيْءٍ وَ
خَوْفٍ كُلِّ شَيْءٍ مِنْكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ وَ
آلِ مُحَمَّدٍ وَ أَنْ تُعْطِيَنِي أَمَانًا لِنَفْسِي وَ أَهْلِي
وَ وُلْدِي وَ سَائِرٍ مَا أَنْعَمْتَ بِهِ عَلَيَّ حَتَّى
لَا أَخَافُ أَحَدًا وَ لَا أَخْذَرُ مِنْ شَيْءٍ أَبَدًا إِنَّكَ
عَلَيَّ كُلِّ شَيْءٍ قَدِيرٌ وَ حَسْبُنَا اللَّهُ وَ نِعْمَ
الْوَكِيلُ يَا كَافِيَ إِبْرَاهِيمَ نَمْرُودَ وَ يَا كَافِيَ

مُوسَىٰ فِرْعَوْنَ أَسْأَلُكَ أَنْ تُصَلِّيَ عَلَيَّ مُحَمَّدٍ

وَآلِ مُحَمَّدٍ أَنْ تَكْفِينِي فُلَانًا بِنَ فُلَانٍ

سپس سجده کند و حاجت خویش را از خداوند
بخواهد، و به درگاه خدای تعالی زاری نماید و نام کسی
را که از شرّ و ضررش بیمناک است بگوید، که به اذن
خدای تعالی ضررش دفع خواهد شد^(۱).

---

۱ - مکیال المکارم فی فوائد الدعاء للقائم ترجمه، ج ۲، ص ۵۶۴.

نماز امام زمان (عج) با بیانی ساده

۱ - نیت، مثلاً می‌گوییم: دو رکعت نماز امام زمان می‌خوانم...

۲ - سوره حمد را شروع می‌کنیم. وقتی به آیه شریفه «ایاک نعبد و ایاک نستعین» رسیدیم آن را صد مرتبه تکرار می‌کنیم و در صدمین بار سوره حمد را تا به آخر می‌خوانیم و بعد از آن سوره توحید «قل هو الله احد» را یک مرتبه می‌خوانیم.

۳ - پس از حمد و سوره (با کیفیتی که گفته شد) به رکوع می‌رویم و هفت مرتبه در حال رکوع می‌گوییم «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْعَظِيمِ وَ بِحَمْدِهِ».

۴ - پس از رکوع به سجده می‌رویم و در هر کدام از دو سجده هفت مرتبه می‌گوییم: «سُبْحَانَ رَبِّيَ الْأَعْلَى وَ بِحَمْدِهِ».

۵ - رکعت دوم را هم مثل رکعت اول می‌خوانیم و پس از دو سجده در رکعت دوم تشهد و سلام خوانده و پس از سلام نماز اعمال زیر را انجام می‌دهیم:
- یک مرتبه تهلیل (لا اله الا الله)

- تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام (۳۴ مرتبه الله اکبر - ۳۳ مرتبه الحمد لله و ۳۳ مرتبه سبحان الله).

- پس از تسبیحات حضرت زهرا علیها السلام به سجده می‌رویم و در حال سجده ۱۰۰ مرتبه صلوات بر محمد و آل محمد می‌فرستیم (اللهم صلّ علی محمد و آل محمد).

آنگاه حاجات خود را از خداوند قادر و توانا درخواست می‌کنیم که امید است خدای تعالی با لطف

و کرم خویش و به برکت امام زمان علیه السلام برآورده سازد.
امید است مورد قبول ذات اقدس باری تعالی و
بندگان شایسته و برگزیده اش خاصه حضرت
حجة بن الحسن العسکری علیه السلام قرار بگیرد.
ان شاء الله.

« فهرست برخی از انتشارات نشر روح »

- ۱- انیس اللیل: شیخ محمد رضا کلباسی .
- ۲- رساله توضیح المسائل حضرت امام «ره» .
- ۳- نکته ها: حضرت آیت الله حائری شیرازی .
- ۴- آرام بخش دل داغدیدگان: مترجم «حسین جنّاتی» .
- ۵- ارباط با خدا: ترجمه الهی قمشه ای .
- ۶- گل‌های معطر: محمد باقر حسینی .
- ۷- فلسفه قیام سید الشهداء علیه السلام: حسین جنّاتی .
- ۸- نسخه‌های سنتی یا گیاه‌درمانی: سید محمد حسینی
سیرجانی .
- ۹- کلید سعادت: سید محمود حسینی سیرجانی .
- ۱۰- چه کنیم تا يك خانواده خوب داشته باشیم؟: علی محمد
عبداللهی .
- ۱۱- ازدواج در مکتب اهل بیت: سید محمد نجفی یزدی .
- ۱۲- ارمغان مور: بصیری .
- ۱۳- معراج المؤمن: نمازهای مستحبی ایام هفته، اول ماه، آیات،
غفیله، نماز شب و ...
- ۱۴- گنج العرش: زیارت عاشورا، دعای هفت هیکل (۱ و ۲)،
دعای گنج العرش و چند سوره از قرآن .
- ۱۵- زندگی سالم و ایده آل از نظر اسلام: خسرو خسروی .

- ۱۶- سرودهای اسلامی (۲ جلد): سید ضیاء الدین تنکابنی .
- ۱۷- نوحه ها و سنگرها: رحیمی خمینی شهری .
- ۱۸- تربیت فرزند از نظر اسلام: استاد حسین مظاهری .
- ۱۹- راز خوشبختی در زناشویی: سید هادی مدرس .
- ۲۰- عاقبت به خیران عالم: علی محمد عبد اللّهی .
- ۲۱- راهنمای تدریس روخوانی قرآن: تألیف آقای حبیبی .
- ۲۲- زیارت عاشورا: به خط آقای نوروزی .
- ۲۳- دعای توسل: به خط آقای نوروزی .
- ۲۴- وصیت نامه شرعی وقانونی: به خط آقای نوروزی .
- ۲۵- دعای کمیل درشت خط: خط حاج میرزا محمود اشرفی تبریزی .
- ۲۶- نماز شب: حاج شیخ حسین معزی نجف آبادی .
- ۲۷- گل‌های پرپر: رحیمی خمینی شهری .
- ۲۸- فرات اشک: جعفر رسول زاده .
- ۲۹- نوای یا حسین: دین پرور (حامد) .
- ۳۰- بهشت بی نشان: جعفر رسول زاده .
- ۳۱- روایت شوق: جعفر رسول زاده .
- ۳۲- طریقه ختم سوره مبارکه یس: با ترجمه و شرح .
- ۳۳- دعای روزهای مبارک رمضان و دعای افتتاح .
- ۳۴- حدیث شریف کساء .
- ۳۵- دعای ندبه .

۳۶- دعای کمیل حضرت علی علیه السلام .

۳۷- تعقیبات نمازهای روزانه .

۳۸- ارزش و اهمیت نماز از نظر پیامبر گرامی اسلام صلی الله علیه و آله :

تألیف علی احمدی .

۳۹- برآستی چرا؟ ما و ازدواج جوانان - تألیف ع . سید حسینی .

۴۰- سردلبوران: مصاحبه با سرداران سپاه و ارتش و کفرستیزان

جبهه های حق علیه باطل درباره سردار سرلشکر پاسدار شهید

مهدی زین الدین .

۴۱- افلاکی خاکی: به کوشش علی بهشتی و محمد خامه یار که

مجموعه خاطراتی از سرلشکر پاسدار شهید مهدی زین الدین

می باشد .

۴۲- سوار عشق: به کوشش محمد خامه یار - عنوان کتاب یادنامه

سرلشکر پاسدار شهید مهدی زین الدین می باشد .

۴۳- هزار حنجره آواز: وصیت نامه شهدای لشکر ۱۷ علی بن

ابی طالب علیه السلام .

۴۴- سیاحت غرب: اثر آقا نجفی قوچانی .

۴۵- راهی به سوی بهشت .

۴۶- معراج مؤمن با ۱۱۱ نماز مستحبی .

۴۷- هدیه احمدیه .

۴۸- دعای شریف جوشن کبیر .

۴۹- احکام میت .